

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
«ВСТУП ДО ФАХУ»

Методичні рекомендації щодо проходження практики
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної та заочної форм навчання

Суми - 2025

УДК 336:378.22.147.091.33-027.22(072)

Укладачі: Рибіна Л.О., к.е.н, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Маслак Н.Г., к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Методичні рекомендації щодо проходження навчальної практики «Вступ до фаху» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання / Укладачі Л.О. Рибіна, Н.Г. Маслак. Суми, 2025 р. 29 с.

Методичні рекомендації щодо проходження навчальної практики «Вступ до фаху» студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної і заочної форм навчання містить загальні положення про практику студентів; мету і завдання навчальної практики, яка передбачена навчальним планом; питання організації і процедури проходження практики; порядок складання звіту з практики та його захист, а також критерії оцінювання результатів проходження практики

Рецензенти:

Фролов С.М., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Полятикіна Л.І., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

Відповідальний за випуск:

Рибіна Л.О., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Рекомендовано до видання науково - методичною радою факультету економіки і менеджменту. Протокол № 9 від « 24 » квітня 2025 року

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
	Мета та завдання практики	5
	Перелік програмних компетентностей та очікуваних результатів проходження навчальної практики	6
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»	8
	Місце навчальної практики «Вступ до фаху» у структурі освітньо-професійної програми	8
	Організація навчальної практики «Вступ до фаху»	8
	Обов'язки і керівництво практикою	10
3	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»	12
	Зміст і завдання змістового модуля 1 Організаційні основи професійної підготовки майбутніх фінансистів	12
	Зміст і завдання змістового модуля 2 Сучасні тенденції розвитку професійної діяльності	14
4	ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ	17
	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ	22
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	24
	ДОДАТОК	28

ВСТУП

У зв'язку із трансформаціями в економічній системі держави в останні роки фінансові спеціальності набули великого поширення. Висококваліфікованих фахівців-фінансистів потребують державні, комерційні структури, бюджетні організації, органи фіскальної служби, інвестиційні, страхові компанії. Спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» надає комплекс знань у сфері публічних та приватних фінансів, банківської і страхової справи, грошового обігу, фінансового ринку. Підготовка фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» має надзвичайно широкий міжгалузевий профіль, що дозволяє здійснювати професійну діяльність у різних сферах економіки.

Практична підготовка є цілісним процесом, який передбачає безперервність та послідовність отримання необхідного обсягу практичних знань та вмінь відповідно до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Формування умінь і навичок забезпечують семінарські, практичні заняття, самостійна робота студентів та комплекс різновидів практик, пріоритетною метою яких є розвиток студента.

Навчальна практика «Вступ до фаху» здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» є частиною навчального процесу підготовки бакалаврів на факультеті економіки і менеджменту в Сумському національному аграрному університеті, обов'язковою для всіх здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання, входить у календарний графік навчального плану.

Методичні рекомендації розроблені в межах реалізації освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування», в якій міститься система освітніх компонентів, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань «Управління та адміністрування», а також відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93, Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затвердженому рішенням Вченої ради університету протокол № 1 від 27.08.2024 року, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету, затвердженому рішенням Вченої ради університету протокол № 13 від 30.05.2022 року.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета, завдання та результати навчальної практики

Навчальна практика «Вступ до фаху» є першим і важливим етапом входження здобувачів вищої освіти до навчального процесу у вищому навчальному закладі з метою формування в них активного ставлення до здобуття високого рівня наукових і професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності в галузі управління та адміністрування. Вона передбачає ознайомлення студентів зі специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних вмінь та навичок, які формують результати навчання, ознайомлення з реальними об'єктами діяльності, вивчення їх властивостей, дослідження проблемних моментів і пошуку заходів їх вирішення.

Метою проходження навчальної практики «Вступ до фаху» є ознайомлення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з майбутньою спеціальністю, закріплення загальних питань стандарту вищої освіти в Україні та особливостей підготовки фахівців із фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у вищому навчальному закладі, а також розвиток фахових компетентностей щодо аналітичної, дослідної діяльності; формування соціально-особистісних компетентностей, необхідних для майбутньої роботи в професійному середовищі.

Завдання проходження практики

Головними завданнями навчальної практики «Вступ до фаху» є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з організацією та особливостями освітнього процесу в Сумському НАУ за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;
- формування знань щодо місця та ролі фахівця з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у суспільстві та реалізації принципів його сталого розвитку, поглиблення розуміння основ і сфер професійної діяльності;
- оволодіння навичками узагальнення інформації, оформлення текстових та табличних документів, презентацій, використовуючи відповідне програмне забезпечення.

Завданнями проходження навчальної практики «Вступ до фаху» є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальною характеристикою професії, професійними вимогами до фахівців, перспективними сферами майбутньої професійної діяльності, переліком посад, які можуть займати фахівці;
- з'ясування ролі фахівця-фінансиста у забезпеченні ефективності фінансово-господарської діяльності суб'єкта підприємництва;
- ознайомлення з професійними вимогами до фахівця-фінансиста, практичними вміннями й навичками, якими він повинен володіти;
- ознайомлення зі змістом освітньо-професійної програми підготовки фахівця з фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок;

- з'ясування необхідності й особливостей організації науково-дослідницької роботи у професійній підготовці фінансиста;
- ознайомлення здобувачів освіти із сучасними тенденціями розвитку професійної діяльності, фінансовими установами й організаціями державної влади й органів місцевого самоврядування, особливостями функціонування банківських і небанківських фінансово-кредитних установ, страхових компаній в Україні та їх ролі у забезпеченні реалізації принципів сталого розвитку;
- первинне ознайомлення зі змістом та розміщенням основних джерел інформації про діяльність НБУ, Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби, Казначейської служби України;
- ознайомлення з організацією і методами роботи відділів фінансових служб у процесі виконання ними функціональних зобов'язань;
- ознайомлення із законодавчою базою у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок;
- закріплення навичок збору, систематизації, аналізу та оформлення даних, які характеризують стан та результати діяльності банківської системи, страхового ринку, фондового ринку, організацій учасників ринку цінних паперів, кредитних та некредитних фінансових організацій, інших об'єктів практики;
- ознайомлення здобувачів освіти із структурами фінансових служб підприємств;
- формування важливих фахових якостей, стійкого інтересу до фахової діяльності;
- розвиток самостійного мислення та інтерпретації при оцінці результатів одержаних у процесі проходження практики;
- визначення на основі тестування придатність і правильність вибору здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня майбутньої професії.

Перелік програмних компетентностей та очікуваних результатів проходження навчальної практики

Проходження навчальної практики передбачає формування у здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» загальних і фахових компетентностей:

№	Програмна компетентність	Шифр
	Загальні	
1	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	ЗК6
2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ЗК7
4	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ЗК13

5	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ЗК14
	Спеціальні (фахові)	
6	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	СК5

У результаті проходження навчальної практики «Вступ до фаху» здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	ПР21
2	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	ПР22

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»

Місце навчальної практики «Вступ до фаху» у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна практика для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету економіки і менеджменту є невід’ємною складовою освітньо-професійної підготовки. «Вступ до фаху» як складова навчальної практики є важливим етапом навчального процесу у Сумському НАУ з метою формування у здобувачів вищої освіти активного ставлення до здобуття високого рівня наукових і професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності в галузі управління та адміністрування. Навчальна практика «Вступ до фаху» є практикою професійного спрямування, а саме - основою уявлення про майбутню професію, вивчення професійних функцій майбутніх фахівців у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 07 (новий шифр D) «Управління та адміністрування» (нова назва Бізнес, адміністрування та право)
Вид практики – навчальна; 2 курс, 4 семестр	Спеціальність: 072 (новий шифр D2) «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Форма контролю – звіт	
Загальна кількість академічних годин – 150	
Розподіл годин навчальної практики «Вступ до фаху»: аудиторних - 40 самостійна робота - 90 виїзні заняття - 20	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Організація навчальної практики «Вступ до фаху»

Навчальна практика «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» є передумовою формування навичок і ознайомлення із виконанням функцій фахової роботи. Вона повинна дати уявлення про характер і зміст роботи фінансиста, його роль у вирішенні завдань підвищення ефективності господарської діяльності та вимог, які ставлять до фахівця в процесах розвитку економіки України.

Навчальна практика організовується відповідно до робочої програми навчальної практики «Вступ до фаху» і складається з двох блоків:

1. *Ознайомчий блок*: передбачає ознайомлення з особливостями навчання у ВНЗ та з сучасними тенденціями розвитку професійної діяльності на практиці. Базується на зустрічах з провідними фахівцями галузі, екскурсіях до банківських установ і страхових компаній, підприємств та організацій різних форм власності з метою

ознайомлення з організацією фінансової й організаційно-управлінської діяльності та сучасними тенденціями фінансового ринку.

2. *Виконавчий блок*: передбачає обробку отриманої інформації, аналіз і виконання завдань практики, тестування.

Порядок організації проведення навчальної практики містить окремі загальні елементи:

- проходження інструктажу з техніки безпеки;
- повідомлення здобувачів вищої освіти про організацію навчальної практики, графік та план проходження, критерії оцінювання, набуті компетентності та очікувані результати проходження навчальної практики;
- проведення лекційних, семінарських, практичних, ознайомчих, екскурсійних занять, зустрічей зі спеціалістами; виконання завдань, підготовка відповідей на запитання; ОЛ
- тестування за результатами проходження навчальної практики та написання і захист індивідуального звіту (для денної форми навчання);
- отримання оцінки відповідно до шкали оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Сумському НАУ.

Навчальна практика «Вступ до фаху» допоможе майбутнім спеціалістам уявити основні сфери їхньої майбутньої діяльності, склад економічних функцій і завдань, перелік економічних знань, потрібних для вивчення і формування професійних економічних навичок; ознайомити з основними програмними питаннями навчання спеціалістів у вищій школі, порядком навчання та правовим становищем здобувачів вищої освіти.

Під час практики проводиться ознайомлення студентів з особливостями навчання в університеті, новими, відмінними від шкільних формами роботи на лекціях, практичних та лабораторних заняттях. Основна увага акцентується на тому, як саме доцільно вчитися щоб результативно слухати лекції і грамотно складати конспекти, що саме допомагає виробленню у першокурсників індивідуальних методів засвоєння знань, а також які методики максимально сприяють розвитку конкретних практичних навичок для кожної особистості зокрема. Науковою основою навчальної практики є використання методів системного підходу до вивчення спеціальності.

Навчальна практика зі спеціальності проводиться на основі поєднання поглибленого вивчення теоретичної частини та формування практичних навичок щодо пошуку, збору та аналізу фінансово-економічної інформації про діяльність фінансових та нефінансових структур. За своїм змістом навчальна практика має сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти фахових вмінь та навичок ведення дослідно-аналітичної роботи.

Навчальна практика може проводитись у навчальних аудиторіях, спеціалізованому комп'ютерному класі кафедри фінансів, банківської справи та страхування, а також на базі фінансових та нефінансових структур м. Суми (виїзні заняття).

Для проведення занять під час практики залучаються кваліфіковані співробітники фінансових та нефінансових структур. Планування і проведення їх здійснюється спільно з керівниками практики від кафедри та відповідних структур. Консультації керівника практики - викладача проводяться щодня під час проходження практики у відповідності із навчальним планом, та повинні координувати діяльність здобувачів вищої освіти під час навчальної практики.

Обов'язки і керівництво практикою

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівників вищих навчальних закладів. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в університеті здійснює керівник практики.

На факультетах відповідальність за організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти зосереджена в руках декана, який підпорядковується проректору з науково-педагогічної та навчальної роботи.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечує кафедра фахового спрямування факультету економіки і менеджменту СНАУ. У відповідності до навчального плану, керівник закладу вищої освіти своїм наказом визначає термін початку практики.

Обов'язки керівника навчальної практики «Вступ до фаху» від навчального закладу (викладача):

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики (інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання здобувача вищої освіти-практикантам необхідних документів (програма (силабус), методичні рекомендації з проходження навчальної практики тощо);
- повідомляє здобувачу вищої освіти про систему оцінювання результатів навчальної практики, прийняту на кафедрі;
- надає методичну допомогу та консультації здобувачам вищої освіти відносно питань, що виникли під час проходження практики;
- здійснює контроль за проходженням навчальної практики здобувачами вищої освіти;
- забезпечує тестування з результатів навчальної практики та написання і захист індивідуального звіту з практики;
- виставляє оцінку за практику в заліковій книжці здобувача вищої освіти та заліково-екзаменаційній відомості;
- доповідає про результати проходження навчальної практики на кафедрі;
- подає завідуючому кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

Обов'язки здобувача вищої освіти - практиканта:

- до початку практики ознайомитись з правилами безпеки, програмними документами проходження навчальної практики, одержаними від керівника практики

на факультеті (кафедрі);

- дотримуватись календарного плану проходження навчальної практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;
- суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно пройти тестування за результатами проходження навчальної практики;
- своєчасно написати і захистити звіт за результатами проходження навчальної практики.

Навчальна практика повинна проходити згідно з програмою та календарно-тематичним планом під керівництвом керівників практики. За відсутності здобувача вищої освіти на практиці без поважної причини під час перевірки, здійснюваної керівником практики, навчальна практика для такого студента може бути не зарахована та підлягатиме повторному проходженню.

Якість проходження здобувача вищої освіти виробничої практики оцінюється за результатами роботи студентами протягом проходження навчальної практики та тестування. При не відсутності тестування, а також незадовільній оцінці результатів, здобувач вищої освіти проходить практику повторно, в період канікул без переводу на наступний курс, або відраховується з університету.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»

Змістовий модуль 1. Організаційні основи професійної підготовки майбутніх фінансистів

1.1. Підготовка фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» у системі вищої освіти України.

1.2. Загальні аспекти підготовки майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок.

1.3. Перспективні сфери майбутньої професійної діяльності. Її роль у реалізації принципів сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції розвитку професійної діяльності в аспектах реалізації сталого розвитку

2.1. Фінансові установи й організації вищої державної влади й органів місцевого самоврядування.

2.2. Особливості функціонування в Україні банківських і небанківських фінансово-кредитних установ та їх роль в реалізації принципів сталого розвитку.

2.3. Страхова галузь як об'єкт професійних інтересів.

2.4 Фінансова робота та фінансова діяльність підприємств.

2.5 Проведення екскурсії (очна/віртуальна) у банківській установі, страховій компанії, підприємстві

Зміст і завдання змістового модуля 1 Організаційні основи професійної підготовки майбутніх фінансистів

Тема 3.1. Підготовка фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» у системі вищої освіти України

Мета: ознайомитися з сучасними тенденціями підготовки фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» у системі вищої освіти України.

Презентація керівника практики про:

1. Система вищої освіти на сучасному етапі. Місце Сумського НАУ в системі вищої освіти України.

2. Актуальність і практичне значення підготовки фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в Сумському НАУ.

3. Підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в Сумському НАУ відповідно освітньо-професійній програмі

4. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Сумському НАУ.

5. Студентоцентризований підхід та основні напрямки діяльності студентського самоврядування у Сумському НАУ.

Завдання для самостійної роботи

Підготуйте відповідь на питання:

1. Моє бачення майбутньої професії фінансиста.
2. Фінансова грамотність та медіаграмотність сучасного фінансиста.

Тема 3.2 Загальні аспекти підготовки майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок

Мета: ознайомитися з із загальними аспектами підготовки фахівців з фінансів, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Презентація керівника практики про:

1. Нормативно-правові документи, що визначають концептуальні положення щодо професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах України
2. Організаційні засади навчально-виховного процесу у Сумському НАУ
3. Організація науково-дослідної діяльності у Сумському НАУ

Завдання для самостійної роботи

Підготуйте відповідь на питання:

1. Напрямки інноваційного розвитку здобувачів вищої освіти у контексті забезпечення якості освіти в Болонському процесі.
2. Роль науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти у підготовці майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи та страхування.

Тема 3.3 Перспективні сфери майбутньої професійної діяльності. Її роль у реалізації принципів сталого розвитку.

Мета: ознайомитися зі сферами майбутньої професійної діяльності фахівців з фінансів, банківська справа, страхування та фондовий ринок та їх роль в реалізації принципів сталого розвитку.

Презентація керівника практики про:

1. Вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківська справа, страхування та фондовий ринок (фінансових структур державного та місцевого рівня, банківських

і небанківських фінансово-кредитних установ, страхових компаній та ін. сфер професійного працевлаштування).

2. Права й обов'язки працівників сфери фінансів, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

3. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в сучасних умовах (фінансові структури державного та місцевого рівня, банківські та небанківські фінансово-кредитні установи, страхові компанії, інші сфери професійного працевлаштування).

4. Роль фінансової сфери в реалізації принципів сталого розвитку

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте відповідь на питання:

1.1 Ділова етика фінансиста.

1.2 Особливості професійної діяльності фінансиста.

2 Проаналізувати сучасні тенденції ринку працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Зміст і завдання змістового модуля 2 Сучасні тенденції розвитку професійної діяльності

Тема 3.4 Установи й організації вищої державної влади й органів місцевого самоврядування

Мета: ознайомитися з діяльністю фінансових установ та організацій вищої державної влади й органів місцевого самоврядування.

Презентація керівника практики про:

1. Рівні та органи державної влади та органів місцевого самоврядування.

2. Профільні міністерства, відомства, служби.

3. Фінансові підрозділи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

4. Нормативно-правова база, що регулює діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з діяльністю фінансових установ й організацій державної влади та органів місцевого самоврядування. Визначити їх роль в реалізації принципів сталого розвитку.

2. Прикладне знайомство з сайтом (його структурою) конкретного органу державної влади та органів місцевого самоврядування (Верховної Ради України, Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, Державної

фіскальної служби України, Фондом соціального страхування України, Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, обласної та міської рад, ОТГ (на вибір студента).

Тема 3.5 Особливості функціонування в Україні банківських і небанківських фінансово-кредитних установ

Мета: ознайомитися з особливостями функціонування в Україні установ банківської сфери та небанківських фінансово-кредитних установ.

Презентація керівника практики про:

1. Банківська система: суть та місце в фінансово-економічній системі країни.
- Роль у забезпеченні реалізації принципів сталого розвитку.
2. Інфраструктура та структура банківської системи України.
3. Види банківських установ, основи їх діяльності.
4. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх діяльність.
5. Нормативно-правова база, що регулює діяльність фінансовий, кредитних і фондових посередників, їх взаємодію із клієнтами, державними органами регулювання, іншими учасниками фінансового ринку.

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з сучасним станом банківської системи України.
2. Охарактеризувати напрями діяльності будь-якого комерційного банку (небанківської фінансово-кредитної установи) за останній рік.
3. Прикладне знайомство з сайтом (його структурою) конкретної банківської установи, НБУ.
4. Надати характеристику зеленого банкінгу (на прикладі конкретного банку)

Тема 3.6 Страхова галузь як об'єкт професійних інтересів

Мета: ознайомитися з особливостями функціонування галузі страхування в Україні.

Презентація керівника практики про:

1. Страховий ринок та його складові.
2. Види та типи страхових організацій.
3. Органи загальнообов'язкового державного страхування та недержавні страхові фонди.
4. Знати нормативно-правову базу, що регулює діяльність страхових посередників, їх взаємодію із клієнтами, державними органами регулювання, іншими учасниками фінансового ринку.

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з сучасним станом страхового ринку України.
2. Охарактеризувати напрями діяльності будь-якої страхової компанії за останній рік.
3. Прикладне знайомство з сайтом (його структурою) конкретної страхової компанії

Тема 3.7 Фінансова робота та фінансова діяльність підприємств

Мета: ознайомитися структурами фінансової служби на підприємствах та їх функціональними обов'язками.

Презентація керівника практики про:

1. Суть, види підприємств за організаційно-правовими формами введення бізнесу.
2. Місце фінансової служби підприємства в його загальній організаційно-адміністративній структурі.
3. Функціонал фінансового менеджера на підприємстві.
4. Нормативно-правова база, яка регламентує функціонування фінансових структур підприємств.

Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризувати ризики та перспективи розвитку підприємств в сучасних умовах.
2. Організація фінансів суб'єктів господарювання
3. Джерела фінансування діяльності підприємств
4. Прикладне знайомство з сайтом (його структурою) конкретного підприємства

4. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

4.1 Вимоги до написання звіту з практики

Кожен здобувач під час проходження навчальної практики «Вступ до фаху» повинен самостійно виконати одне завдання на вибір. З урахуванням реалізованих кафедрою траєкторій навчання всі завдання для студентів діляться на групи:

1. Аналіз нормативно-правової бази, що регулює фінансові та грошово-кредитні відносини;
2. Аналіз стану та тенденцій розвитку банківського сектора в національній економіці;
3. Аналіз стану фінансового ринку та його окремих сегментів в Україні;
4. Аналіз діяльності окремої організації – професійного учасника ринку цінних паперів;
5. Аналіз діяльності окремої кредитної організації (банку, ломбарда, кредитної спілки і т.д.);
6. Аналіз стану страхового сектора в Україні та регіоні;
7. Аналіз діяльності страхової організації.

Вибір змісту і специфіки виконання кожного завдання здійснюється за бажанням здобувача. Зміст завдань формулюється однаково для всіх здобувачів, проте, досліджувані об'єкти у всіх є різні.

При виконанні *першого завдання* здобувач повинен, вивчивши, вказаний йому законодавчий або нормативний документ в області банківської, страхової чи іншої фінансово-кредитної діяльності, коротко викласти його структуру і зміст. При цьому слід звернути увагу на:

- сферу застосування даного документа;
- перелік видів діяльності та операцій, які підпадають під регулювання;
- важливість регулюючих норм з точки зору контролю над ризиками відповідного виду діяльності на фінансовому ринку, забезпечення стабільності фінансової системи і фінансового ринку, захисту інтересів його учасників;
- можливі наслідки невиконання містяться в документі норм, правил, алгоритмів і приписів.

Також слід визначити необхідність і обґрунтованість застосування даного документа в сучасних умовах, проаналізувати методи, прийоми і інструменти, що забезпечують виконання регламентуючих норм і вимог, і зробити висновки про значущість даного документа в системі фінансового регулювання.

Виконання *другого завдання* передбачає проведення аналізу розвитку і сучасного стану банківського сектора (регіон визначається керівником). Для проведення аналізу використовуються різні інформаційні джерела, починаючи від офіційних сайтів НБУ та окремих банківських структур до статистичної інформації, яка формується на національному рівні та досліджуваних об'єктів.

У процесі виконання даного завдання необхідно проаналізувати такі показники, як:

- загальна кількість кредитних організацій в регіоні, динаміка кількості нових банків, а також банків, що позбулися ліцензії;
- частка «місцевих» банків в регіоні;
- структура банків з точки зору організаційно-правових форм і належності капіталу (банки з державною участю, приватні банки, банки із участю іноземного капіталу);
- структура банків за обсягом активів (крупні, середні, дрібні);
- загальний обсяг активів, власних коштів та зобов'язань кредитних організацій регіону;
- обсяг вкладів фізичних осіб, їх динаміка;
- обсяг позичкової заборгованості, в тому числі простроченої, її динаміка;
- розподіл кредитних організацій по регіону, кількість банків (філій, відділень) на 1000 жителів.

За результатами аналізу необхідно зробити висновок про рівень розвитку банківського сектора в відповідному регіоні. Інформація, необхідна для виконання даного завдання міститься в бюлетні НБУ.

Вибравши *третє завдання*, здобувач повинен його виконати на підставі аналізу статистичної та аналітичної інформації (використовуючи «Огляд фінансового ринку», аналітичний огляд «Небанківські фінансові посередники», «Стан внутрішнього фінансового ринку») скласти картину кількісної та якісної трансформації і розвитку фінансового ринку України за останні 3 роки.

У процесі виконання даного завдання необхідно проаналізувати такі показники, як:

- капіталізація фінансового ринку;
- обсяги окремих сегментів фінансового ринку (в тому числі ринок цінних паперів, ринок дорогоцінних металів, валютний ринок, ринок похідних фінансових інструментів, грошовий ринок та ін.)
- обсяг кожного сегмента ринку цінних паперів за вартістю (номіналом), а також кількості обертаються на ньому цінних паперів;
- прибутковість різних випусків цінних паперів, а також інших інструментів фінансового ринку;
- розмір активів організацій – учасників фінансового ринку, а також їх кількість.

Здобувачам рекомендується по можливості порівняти дані показники з аналогічними показниками в інших країнах. За результатами критичного аналізу необхідно зробити висновок про стан фінансового ринку в Україні (або в окремому її регіоні), про існуючі проблеми його розвитку, наявності досягнень тощо.

В рамках *четвертого завдання* здобувач повинен провести аналіз діяльності певної організації – професійного учасника ринку цінних паперів, використавши для цього такі показники, як:

- обсяг і динаміка активів, власних коштів, зобов'язань в цілому і за основними елементами;
- обсяг і динаміка прибутку, основних видів доходів і витрат;
- кількість філій (дочірніх структур), кількість співробітників;
- кількість клієнтів (укладених договорів).

Здобувач повинен охарактеризувати аналізовану організацію з точки зору її місця на фінансовому ринку, особливостей операцій, здійснюваних нею, місії, функцій в економіці, відмінностей від інших фінансових і кредитних організацій.

Основним джерелом інформації про діяльність організації - професійного учасника ринку цінних паперів є офіційний сайт, а також звітність, представлена на сайті організації або в інших аналітичних джерелах.

За результатами аналізу необхідно зробити висновок про ефективність діяльності організації – професійного учасника ринку цінних паперів.

В рамках **п'ятого завдання** здобувач повинен провести аналіз діяльності кредитної організації (банку), використавши для цього такі показники:

- обсяг та динаміка активів, власних коштів, зобов'язань в цілому і за основними елементами;
- обсяг та динаміка прибутку, основних видів доходів і витрат банку;
- кількість філій (дочірніх структур), відділень, додаткових офісів, кількість банкоматів / терміналів, кількість співробітників банку;
- економічні нормативи та вимоги Базеля III;
- кількість банків-кореспондентів;
- кількість клієнтів, структура (фізичні особи / юридичні особи), їх динаміка.

Також необхідно звернути увагу на організаційно-правову форму банку, склад акціонерів, види ліцензій банку.

При аналізі діяльності банку слід враховувати його місію і завдання, стратегію розвитку, різноманітність пропонованих продуктів і послуг, в тому числі за сегментами банківського ринку, специфічні особливості діяльності і розвитку, методи, що використовуються для просування продуктів і послуг, ефективність реклами.

Основним джерелом інформації про діяльність комерційного банку є офіційний сайт цього банку; інформаційні відомості; звітність, що представлена на сайті банку, на сайті НБУ або в інших джерелах.

За результатами аналізу необхідно зробити висновок про ефективність діяльності банку і його конкурентні позиції на ринку банківських послуг.

Виконання **шостого завдання** передбачає проведення аналізу розвитку і сучасного стану страхового сектора в регіональному аспекті. Для проведення аналізу використовуються наступні інформаційні джерела: періодичні фахові видання; інтернет-ресурси.

У процесі виконання даного завдання необхідно проаналізувати такі показники, як:

- динаміка загальної кількості суб'єктів страхової справи в регіоні, а також страхових організацій, що позбулися ліцензії;
- частка «місцевих» страхових організацій в регіоні;
- структура страхової організації з точки зору організаційно-правових форм і належності капіталу (страхові організації з державною участю, приватні страхові організації, страхові організації з участю іноземного капіталу);
- структура страхових організацій за обсягом активів (великі, середні дрібні);
- загальний обсяг активів, власних коштів і зобов'язань страхових організацій регіону;
- розподіл суб'єктів страхової справи по регіону, кількість страхових організацій (філій, відділень) на 1000 жителів.

За результатами аналізу необхідно зробити висновок про ступінь розвитку страхового сектора в відповідному регіоні.

В рамках *сьомого завдання* здобувач повинен провести аналіз діяльності певної страхової організації, використавши для цього такі показники, як:

- обсяг і динаміка активів, власних коштів, зобов'язань – в цілому і за основними елементами;
- обсяг і динаміка прибутку, основних видів доходів і витрат страхової організації;
- кількість філій (дочірніх структур), відділень, додаткових офісів, кількість співробітників страхової організації;
- кількість клієнтів, структура (фізичні особи / юридичні особи), динаміка.

Також необхідно звернути увагу на організаційно-правову форму страхової організації, склад акціонерів, види ліцензій страховика. При аналізі діяльності страхової організації слід враховувати її місію та завдання, стратегію розвитку, різноманітність пропонованих страхових продуктів і послуг, в тому числі за сегментами страхового ринку, специфічні особливості діяльності і розвитку, що використовуються методи просування продуктів і послуг, ефективність реклами.

Основним джерелом інформації про діяльність страхової організації є її офіційний сайт, сайт органів страхового нагляду чи інші джерела.

За результатами аналізу необхідно зробити висновок про ефективність діяльності страхової організації, її конкурентні позиції на ринку страхових послуг.

У відповідях на завдання 2,3,4,5,6,7 слід використовувати ілюстративний матеріал: таблиці, графіки, діаграми і т.д., складені здобувачем самостійно. У процесі підготовки здобувачем відповідей на завдання передбачається консультування з керівником у визначеному порядку.

4.2 Вимоги до оформлення звіту з практики

Формою контролю за результатами даної навчальної практики є диференційований залік. Для отримання заліку здобувач повинен захистити результати проходження практики перед керівником, членами комісії та студентами.

Для проведення захисту призначається час, в який здобувач повинен з'явитися і представити результати звіту. Для захисту звіту здобувач готує короткий (5-7 хв.) виступ та презентацію, що ілюструє отримані результати.

Звіт з навчальної практики містить результати, отримані студентом при виконанні завдання, затвердженого керівником.

Звіт виконується в друкованому вигляді. Формат сторінки А4 (21х29,7), поля сторінки: верхнє і нижнє – 2,0 см., лівє – 2,5см, правє – 1,0 см. Шрифт Times New Roman, розмір шрифту – 14 пт., міжрядковий інтервал полуторний, вирівнювання по ширині.

Оформлення тексту звіту, таблиць, рисунків здійснюється відповідно до вимог методичного видання «Правила оформлення студентських робіт: методичні вказівки для викладачів та студентів денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту (затверджено методичною радою факультету економіки і менеджменту СНАУ протокол №6 від 10.04.2020) / уклад. Н.І. Строченко, Н.Г. Маслак, Л.О. Рибіна Суми: Сумський національний аграрний університет»

Структура звіту:

1. Титульний лист;
2. Зміст;
3. Результати виконаного завдання
4. Список використаних джерел.
5. Додатки (при наявності).

Обсяг звіту повинен складати до 20 сторінок без додатків. Звіт про навчальну практику «Вступ до фаху» має бути набраний одним файлом у MS Word, тип файлу - (< >.doc).

Сторінки звіту нумерують арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж всього тексту звіту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш враховують до загальної нумерації сторінок звіту. Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться. Приклад оформлення титульного аркушу наведений в додатку А.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

За результатами проходження практики здійснюється оцінювання рівня засвоєння здобувачами основ здобуття практичних навичок дослідної роботи за обраним фахом.

Основним видом контролю практичної підготовки (навчальної практики) є підсумковий у формі диференційованого заліку.

Підсумковий контроль включає: оцінку за проходження практики у вигляді тестування, оцінку роботи здобувача вищої освіти на практиці, оцінку за оформлення результатів практики, оцінку засвоєння програми практики (захист звіту).

Розподіл балів здійснюється наступним чином:

1. Оцінка проходження практики (виконання програми практики) – 30 балів:
 програму практики виконано в повному обсязі – 30 балів;
 програму практики виконано частково з деякими зауваженнями – 15 балів;
 програму практики не виконано – 0 балів.
2. Оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці – 30 балів:
 поставлені завдання практики керівником виконані в повному обсязі без зауважень – 30 балів;
 поставлені завдання практики керівником практики виконані частково з деякими зауваженнями – 15 балів;
 поставлені завдання практики керівником практики не виконані – 0 балів.
3. Оцінка за оформлення звіту про проходження практики – 20 балів:
 оформлення відповідно до вимог в повному обсязі – 20 балів;
 оформлення зі значними зауваженнями – 10 балів;
 не підготовлений та не оформлений звіт – 0 балів.
4. Оцінка засвоєння програми практики (захист звіту) – 20 балів:
 звіт захищено з використанням мультимедійної техніки, на всі запитання комісії надані відповіді – 20 балів;
 звіт захищено з паперовим презентаційним матеріалом, на відповіді комісії здобувач відповів частково – 10 балів;
 звіт захищено без використання мультимедійної техніки та паперових ілюстрацій, відповіді на запитання не були надані – 0 балів.

Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних матеріалів з навчальної практики, що характеризують успішність та рівень знань здобувача вищої освіти.

Згідно до діючого в університеті Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в СНАУ оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –A, B, C, D, E, FX, F):

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Систематичність контролю реалізується в наступних видах:

- поточний контроль, який здійснюється для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння, якості засвоєння завдань відповідно до програми навчальної практики;
- підсумковий контроль, який реалізується після проходження студентом тестування та написання і захисту звіту з практики.

Контроль за проведенням практики має на меті виявлення та усунення недоліків і надання допомоги студентам щодо виконання програми практики.

Контроль здійснюється керівником практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік нормативних документів

1. Національний класифікатор України. Класифікатор професій, затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 № 327 (зі змінами від 16.01.2024 №1410). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
2. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 (зі змінами від 25.06.2020 №519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
3. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 №266 (зі змінами від 16.12.2022 №1392). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
4. Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном: наказ Мінагрополітики від 15 червня 2005 р. №264. / Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0855-05#Text>.
5. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: положення Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. №93/ Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
6. Про запровадження укладання тристоронніх угод «вищий навчальний заклад-студент-роботодавець»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2006 р. №536 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0536290-06#Text>.
7. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 №729. URL: <http://surl.li/oafprh>

Перелік нормативних документів СНАУ

9. Стратегія Сумського національного аграрного університету на 2021 – 2025 роки URL: <https://snaeu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F.pdf>
10. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету. Затверджено рішенням Вченої ради університету (протокол № 13 від 30.05.2022р.) URL: <https://snaeu.edu.ua/navchalnij-viddil/zviti-ta-dokumenti/normativni-dokumenti-2/>

11. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті. Затверджено рішенням Вченої ради університету (протокол № 1 від 27.08.2024 р.) URL: <https://snau.edu.ua/navchalnij-viddil/zviti-ta-dokumenty/normativni-dokumenty-2/>

12. Кодекс Академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 6 від 26.12.2017 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>

13. Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>

Перелік методичного забезпечення навчальної практики ОС «Бакалавр» спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

14. Вступ до спеціальності: методичні рекомендації для проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / укладач В.В. Зубченко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 32 с.

15. Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань «Управління та адміністрування». URL: <https://eim.snau.edu.ua/kafedri/finansiv-bankivsko%d1%97-spravi-ta-straxuvannya/osvitno-profesijni-programi/>

15. Правила оформлення студентських робіт: методичні вказівки для викладачів та студентів денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту (затверджено методичною радою факультету економіки і менеджменту СНАУ протокол №6 від 10.04.2020) / уклад. Н.І. Строченко, Н.Г. Маслак, Л.О. Рибіна Суми: Сумський національний аграрний університет» 2020. 36 с.

16. Робочі плани спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». URL: <https://portal.snau.edu.ua/workplan/speciality>

17. Робоча навчальна програма (силабус) навчальної практики «Вступ до фаху» спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування» та фондовий ринок. URL: <https://eim.snau.edu.ua/kafedri/finansiv-bankivsko%d1%97-spravi-ta-straxuvannya/praktika/>

18. Ситник Н. С., Дубик В.Я., Круглякова В.В Вступ до фаху: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 256 с.

Перелік законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують напрями навчальної практики

19. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року №2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

20. Про акціонерні товариства : Закон України №514-VI від 17 вересня 2008 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

21. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року №2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України №996-XIV від 16 липня 1999 року. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

23. Про господарські товариства : Закон України №1576-XII від 19 вересня 1991 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

24. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24 червня 2004 року №1877-IV із змінами. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1877-15/print1459773593862777>

25. Про інвестиційну діяльність : Закон України № 1560-XII від 18 вересня 1991 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

26. Про кооперацію : Закон України № 1087-IV від 10 липня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>

27. Про особисте селянське господарство : Закон України № 742-IV від 15 травня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15>

28. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність : Закон України № 1807-IV від 17 червня 2004 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-15>

29. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України №469-97 ВР від 17 липня 1997 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80>

30. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 року № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

31. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лютого 2018 року №2275-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n386>

32. Про фермерське господарство : Закон України №973-XV від 19 червня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>

33. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки. Закон України від 23 лютого 2006 року №3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

34. Про холдингові компанії в Україні : Закон України №3528-IV від 15 березня 2006 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>

Корисні Інформаційні ресурси

35. Агропортал: офіційний сайт. <http://agroportal.ua/>

36. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

37. Державна фіскальна служба України: офіційний сайт. URL: <http://www.minrd.gov.ua>.
38. Законодавство України: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
39. Інтернет-портал для управлінців: офіційний сайт. URL: <http://www.management.com.ua>
40. Міністерство економіки України: офіційний сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
41. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua>
42. Міністерство фінансів України: офіційний сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
43. Національний банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua/>.
44. Продовольча та сільськогосподарська організація об'єднаних націй: офіційний сайт. URL: <http://www.fao.org/home/ru/>
45. Latifundist.com: офіційний сайт. URL: <https://latifundist.com/>
46. Ukrlandfarming: офіційний сайт. URL: <http://www.ulf.com.ua/ua>
47. Кіно про бізнес. Найкращі художні та документальні фільми про бізнес та лідерство. URL: <https://video.management.com.ua/kino-pro-biznes/>

Зразок оформлення титульного аркуша звіту

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗВІТ

про проходження навчальної практики «Вступ до фаху»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

_____ курсу _____ групи

Строки проходження практики _____

Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Допускається до захисту «_____» _____ 20__ р.

Захищено з оцінкою: національна шкала _____

кількість балів: _____ оцінка: ECTS _____

Дата захисту «_____» _____ 20__ р.

Члени комісії: _____

Суми

20__

Рибіна Л.О.
Маслак Н.Г.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «ВСТУП ДО ФАХУ»

**Методичні рекомендації щодо проходження практики
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної та заочної форм навчання**

Суми, РВВ, Сумський національний аграрний університет,
вул. Герасима Кондратьєва, 160

Підписано до друку: квітень, 2025 р. Формат А5: Гарнітура Times New Roman
Тираж: __ примірників Замовлення _____ Ум. друк. арк. 1,4